

Bijdrage begroting 2023

Voorzitter.

Waar Den Uyl ooit, onevenaarbaar, citeerde uit een zwaar toneelstuk van Bertolt Brecht, roep ik dit college, deze raad op om eens wat vaker Hang Youth op te zetten. De titels zijn al veelzeggend: *Alles moet beter, Noem je dit vervoer openbaar, Waarom stemmen jullie steeds op de VVD?, Je haat geen maandag, je haat kapitalisme* en zo kan ik nog wel even doorgaan. Deze Amsterdamse punkrockband is wellicht ietwat **radicaal**, maar toch kan dit **college hier wel een snufje van gebruiken**.

Waarom de PvdA dat vindt, zal de komende 8 minuten duidelijker worden, ik begin eerst met de financiën. En dan bewaar ik nog 2 minuten om te zeggen **wat er mis is met het woonbeleid** – overigens ook een nummer van Hang Youth– en dan sluit ik af met een **blik op de toekomst**.

Financiën: verstandig, maar inzicht ontbreekt & voorkeursbehandelingen zijn onwenselijk

Voorzitter, we vinden het **verstandig** dat dit college voorzichtigheid betracht ten aanzien van de gemeentelijke middelen. Het weerstandsvermogen is in orde. Er wordt een flinke reserve aangehouden in verband met de prijsstijgingen. En er is financiële ruimte: zelfs zoveel dat er meer dan 150 bestedingsvoorstellen gedaan. En daar zitten hele goede en logische voorstellen tussen: we noemen in het bijzonder **de extra welzijnswerkers**, de **versnelling van de energietransitie**, het **Fonds Bestaanszekerheid** en daarin ook de inzet op de **rijke schooldag**, waar we in juni aandacht voor vroegen.

We zien óók dat er behoorlijk veel geld naar de organisatie gaat, naar procesadviseurs, supervisors, een product owner en data-architect. Dat er **personeelstekort** is, daar hebben we de vorige periode meermaals aandacht voor gevraagd. Dat er nu veel wordt geïnvesteerd vinden we op zich ook logisch bij een groeistad. Maar of we nu de **juiste keuzes maken** op personeelsbeleid is niet op te maken uit de begroting. We willen daar echt **meer inzicht** in, want als we bijvoorbeeld moeten kiezen tussen extra FTE zodat onze 14-euro motie *wel* voor 1 januari is uitgewerkt of bijvoorbeeld voor een extra afval of fietscoach, dan vinden we dat we die keuze ook moeten kunnen maken. We

zijn benieuwd of dat met het aangekondigde “programmeren en prioriteren” duidelijker wordt.

Dat over de uitgaven. Dan over de **inkomsten**. De gemeentelijke belastingen worden geïndexeerd, iedereen moet wat extra's bijdragen omdat de kosten ook hoger zijn geworden voor de gemeente. Maar er wordt een uitzondering gemaakt voor 1 groep. De horeca heeft het zeker zwaar gehad, net als veel ondernemers en zzp'ers, theaters. Maar toch: de terrassenbelasting en de toeristenbelasting worden niet geïndexeerd en de toeristenbelasting wordt niet verhoogd zoals wel was voorzien. We eisen een verklaring van dit college hoe het kan dat een simpele lobby van de horeca leidt tot dit voorstel, terwijl gewone Zwollenaren voor andere belastingen wel een indexatie krijgen. En om het recht te zetten dienen we het amendement van de SP mee in.

Waarom het wel wat radicaler socialer mag

Voorzitter de goed gevulde portemonnee van de gemeente Zwolle staat in schril contrast met de werkelijkheid waar veel Zwollenaren in verkeren.

Bestaanszekerheid staat steeds meer onder druk zegt ook het NIBUD. Een inkomenscrisis noemt de FNV het. Kinderen gaan zonder ontbijt naar school, sportabonnementen worden toch maar opgezegd uit angst.

Personeelstekorten in de zorg waardoor ouderen geen nachtzorg meer krijgen, maar in een luier moeten slapen. Zwollenaren mogen geen gebruik meer maken van WMO-vervoer in de spits. Leerlingen uit het speciaal onderwijs blijven gedwongen thuis. Zekerheden voor de meest kwetsbaren vallen weg.

Als het gaat om de zekerheid van goede zorg, een fatsoenlijk inkomen en een overheid die er voor je is als je dat nodig hebt, hoeft dit college wat de PvdA betreft niet voorzichtig te doen. Wellicht juist wat **radicaler zijn** en meer lef tonen. Zoals bij de kostendelersnorm: samen met GroenLinks willen we ondanks de tegenargumenten uit de jaren 70 en 80 van dit college toch een proef met samenwonen met behoud van bijstand starten. In Tilburg zien ze positieve resultaten en maken ze er regulier beleid van.

En voorzitter, een nieuwe coalitieperiode, nieuwe kansen. Zou het lukken in Zwolle toch **basisbanen** te realiseren? D66, GroenLinks: laten we de handen ineen slaan. Als we het niet nu doen, wanneer dan wel?

En wat betreft werk, **werk moet lonen**. Ik sprak deze week nog iemand die werkt als schoonmaker, en die haar extra uren in de zomer had laten uitbetalen omdat ze een nieuwe uitlaat nodig had. Nu zijn haar toeslagen stopgezet en leeft ze van 80 euro in de maand. Dat kunnen we niet lokaal fixen, maar we moeten er wel bij stil blijven staan dat dit voor veel mensen ook de realiteit is. We wachten dan ook ongeduldig op **de uitwerking van de motie 14 euro voor iedereen**, zodat we in elk geval in Zwolle het goede voorbeeld kunnen geven als het gaat om fatsoenlijke betaling. Hoe staat het met die uitwerking, wethouder? En in dit kader voorzitter, wil ik ook de vermogenstoets noemen. Want als je pech hebt, krijg je door de energietoeslag geen kwijtschelding. Dat moeten we voorkomen en daar hebben we een motie voor gemaakt.

En voorzitter, ook als je hard werkt, kun je **schulden** maken. We wilden vandaag dan ook een voorstel doen om het Perspectieffonds dat schulden opkoopt van jongeren, voor alle Zwollenaren open te stellen, maar dit blijkt gelukkig al beleid. Dat is heel mooi, echter niet breed gecommuniceerd, niemand in de raad wist dit, en we spraken bewindvoerders uit Zwolle die dit niet eens kennen. Daarnaast zijn er geluiden dat de hoogte van de schuldovername van 5000 euro erg laag is, wil het effectief zijn. Is de wethouder bereid **opnieuw te kijken naar de werking van het Perspectieffonds**, is het bekend genoeg, dienen de huidige kaders het doel? Of kan ook hier nog iets beter, zoals een Pauzeschuldknop?

Samen met Volt en D66 dienen we een voorstel om **meer in te zetten op schuldhulp- en preventie in het onderwijs**. Door het succesvolle spreekuur op Deltion ook uit te rollen op andere onderwijsinstellingen, bijvoorbeeld in samenwerking met jongeren zelf. Eigenlijk niet eens zo radicaal.

Mijn laatste punt in dit blok gaat over de Stadsdialoog Zwolle Armoedevrij, daar sprak Tim 'S Jongers over hoe professionals soms de plank misslaan met de beste bedoelingen. Lees zijn boek **Beledigende Broccoli** vooral zelf, ik heb één exemplaar voor dit college. Zorg dat je als gemeente **voldoende ervaringskennis en deskundigheid** in huis hebt. Er werkt momenteel slechts 1 ervaringsdeskundige bij het SWT. Wethouder, gaat er met de extra SWT-gelden ook meer ervaringskennis en kunde in huis worden gehaald? En hoe zit het in de rest van de organisatie?

Ge-woonbeleid

Als het goed is heb ik nu nog 2 minuten om te vertellen wat er mis is met het Zwolse woonbeleid. En dat moet toch eventjes, want waar we met de coalitie op veel groene en sociale ambities vaak op 1 lijn zitten, kijken we principieel anders aan tegen volkshuisvesting. Op het gebied van woonzekerheid, is er in deze begroting slechts **100% zekerheid** dat dit college beleggers en huisjesmelkers nog minimaal een jaar starterswoningen laat **opkopen om te ze duur kunnen verhuren**.

Dat flexwonen nu noodzakelijk is, is eenmaal zo, maar tegelijkertijd niet kiezen voor **meer zekerheid door meer permanente sociale huurwoningen te gaan bouwen**, vindt onze fractie onbegrijpelijk. Vandaag geen moties, wel een luistertip: *Gewoonbeleid* van Hang Youth.

Blik op de toekomst

Voorzitter, er wordt een hoop nieuw beleid aangekondigd voor de PPN2024. Wij hopen op veel dilemmanotities en op weinig in beton gegoten voorstellen. We steunen dan ook de motie van de ChristenUnie om het college op korte termijn te laten komen met voorstellen voor de Strategische Investeringsagenda. En we kijken uit naar het voorstel voor een publiek warmtenet en we hopen op een lange termijnagenda Bestaanszekerheid. Daarbij sluit de motie van het CDA 'Energiebesparing voor maatschappelijke organisaties' mooi bij aan, die dienen we dan ook graag mee in.

Ik sluit af. Hoe mooi de ambities op papier zijn, we moeten als gemeente, niet de mensen uit het oog verliezen die in – zoals Den Uyl het verwoordde – in het donker leven. Laten we als gemeente staan voor een stad waar iederéén mee kan doen. Door te zorgen voor voldoende betaalbare en goed geïsoleerde woningen, lagere huren, hogere lonen en een steuntje in de rug voor wie dat nodig heeft. Alles moet beter zingt Hang Youth: *Laat je niet vertellen dat, alles niet beter kan - De rijken moet delen, want daar wordt alles beter van*.

Het aantal mensen dat langer in de bijstand zit dan 3 jaar neemt toe. We vinden het belangrijk dat we deze inwoners niet uit het oog verliezen. Dat begint bij een goed gesprek, daarom dienen wij samen met de VVD een motie is.